

Kursplan

Specialistkurs för psykologer

Utredningsmetodik vuxen

Syfte och sammanfattning av innehåll

Kursen är en specialistkurs i evidensbaserad psykologisk utredning av unga vuxna från 16 år och vuxna med psykisk sjukdom och syftar till att ge den blivande specialistpsykologen fördjupad förmåga att genomföra evidensbaserad och personcentrerad psykologisk utredning. Det innebär exempelvis förmåga att välja bedömningsinstrument utifrån aktuell problematik och frågeställning, analysera data, göra bedömning och återkoppla bedömningen samt rekommendera vidare insats. Fokus är på utredning av komplex problematik utifrån evidensbaserad psykologisk praktik (Bornstein, 2017, Kazdin, 2008, APA, 2006, SPF, 2013) och personcentrerad utredning (Coulter A et al, 2015).

Innehållet i kursen ska behandla:

- När, varför och i vilken omfattning psykologen ska utreda givna frågeställningar?
- Olika anpassningar av utredningen efter patientens förutsättningar t.ex. funktionsförmåga och socialsituation, samsjuklighet, ålder, språklig förmåga)
- Hur psykologen ska förhålla sig till organisatoriska förutsättningar i verksamheten
- Diagnostik utifrån diagnostiska systemen DSM V och ICD 11
- Beskrivning av patientens psykologiska agerande samt funktionsförmåga enligt ICF.
- Flera olika metoder för insamling av data kommer beröras, som systematiska observationer, psykologiska test, samtal och frågeformulär.

Kursen innehåller kursdagar med föreläsare, grupphandledning, kollegialt lärande, självstudier enligt anvisningar samt genomförande av uppgifter i klinik. Kursen examineras genom seminarium och individuella inlämningsuppgifter.

Lärandemål

Kunskap och förståelse

Efter avslutad kurs ska deltagaren kunna:

- beskriva vad evidensbaserad psykologisk utredning av vuxna innebär.
- redogöra för val av olika utredningsmetoders egenskaper och deras innebörd för olika frågeställningar.
- redogöra för vad personcentrering innebär i psykologisk utredning.

Färdighet och förmåga

Efter avslutad kurs ska deltagaren kunna

- planera evidensbaserad psykologisk utredning utifrån aktuell problematik, formulerande av frågeställning och patientens förmåga samt verksamhetens resurser.
- genomföra evidensbaserad psykologiskutredning genom att formulera frågeställning, välja utredningsmetoder, samla in data, analysera och tolka resultat.
- dokumentera utredningsresultat och skriva utlåtande.
- förmedla utredningsresultat till patienten, närstående och andra yrkesgrupper inblandade i patientens vård, enligt principerna för personcentrerad vård.

Värderingsförmåga och förhållningsätt

Efter avslutad kurs ska deltagaren kunna:

- värdera sina metodval för utredning av enskilda patienter utifrån EBPP.
- Identifiera eget behov av fortsatt utveckling inom kunskapsområdet.

Kursens omfattning och upplägg

Kursen omfattar fem lärarledda kursdagar inklusive ett examinerande seminarium. I kursen ingår även genomförande av uppgifter på deltagarens arbetsplats motsvarande två dagar förutom tid att genomföra själva utredningen. Kursen omfattar 24 lärarledda timmar plus ett examinerande seminarium. Deltagande under kursdagar är av största vikt för genomförande av kursen och för kursens inlämningsuppgifter. Frånvaro tas igen enligt kursansvarigas anvisningar.

Former för bedömning

Examination sker genom en klinisk utredning som redovisas i självständiga skriftliga inlämningsuppgifter, bedömningar vid praktiska övningar, samt ett avslutande examinerande seminarium. Kursen bedöms som godkänd då samtliga lärandemål är uppfyllda.

Förkunskapskrav

För tillträde till kursen krävs legitimation som psykolog samt att deltagaren genomfört specialistkursen "Evidensbaserad psykologisk bedömning" med godkänt resultat eller på annat sätt visar motsvarande kunskap inom områdena psykometri och evidensbaserad bedömning.

För att på bästa sätt tillgodogöra sig kursens innehåll ska deltagaren äga god kunskap inom det egna kliniska fältet, inklusive kännedom om de tillstånd/frågeställningar som utreds, samt förtrogenhet med de test- och utredningsmetoder som används inom den egna verksamheten. Deltagaren skall ha möjlighet att parallellt med kursen genomföra två utredningar avseende unga vuxna (från 16 år) eller vuxna.

Vid fler behöriga sökande än antal platser sker ett urval grundat på antal yrkesverksamma år.

Akreditering inom specialistförordningen

Kursen är ackrediterad som en av sex specialistkurser och räknas som fördjupningskurs inom följande specialiseringar:

- Beroendepsykologi
- Forensisk psykologi
- Funktionshindrens psykologi
- Klinisk vuxenpsykologi
- Neuropsykologi
- Psykologisk behandling/psykoterapi

Litteratur och övriga läromedel

Obligatorisk litteratur

Ericsson, Å. & Maurex, L. (2022). *Psykologisk utredning och utlåtandeskrivning*. Studentlitteratur. 263 sidor.

Holdnack, J. A., Drozdick, L., Weiss, L. G. & Iverson, G. L. (2013). *WAIS-IV, WMS-IV, and ACS Advanced clinical interpretation*. Academic Press Inc. 622 sidor.

[The Care Act: Assessment and eligibility \(scie.org.uk\)](https://www.scie.org.uk)

Referenslitteratur

American Psychological Association. Presidential Task Force on Evidence-based Practice. (2006). Evidence-based Practice in Psychology, *American Psychologist*. Vol. 61, No. 4, 271 - 281. (11s)

Tillgänglig: <https://www.apa.org/pubs/journals/features/evidence-based-statement.pdf>

Bornstein R. F. (2017). Evidence-Based Psychological Assessment. *Journal of personality assessment*, 99(4), 435–445. 11s. DOI: [10.1080/00223891.2016.1236343](https://doi.org/10.1080/00223891.2016.1236343)

Gorske, T. T. & Smith, S. R. (2008). *Collaborative therapeutic neuropsychological assessment*. Springer Science & Business Media.

Lezak, M., Howieson, D. & Loring, D. (2012). *Neuropsychological assessment*. 5th ed. Oxford University Press. Oxford, New York.

Lichtenberger, E. O. & Kaufman, A. S. (2012). *Essentials of WAIS-IV assessment* (Vol. 96). John Wiley & Sons.

Nationella vård- och insatsprogrammet för ADHD. (2021). Tillgänglig: [Nationella vård- och insatsprogram \(vardochinsats.se\)](https://www.nationella-vard-och-insatsprogrammet.se)

Nyman, H. & Bartfai, A. (red). (2014). *Klinisk neuropsykologi*. Studentlitteratur.

McCloskey, G. & Perkins, L. A. (2012). *Essentials of executive functions assessment* (Vol. 68). John Wiley & Sons.

Saulnier, C. A., & Ventola, P. E. (2012). *Essentials of autism spectrum disorders evaluation and assessment* (Vol. 83). John Wiley & Sons.

Sveriges Psykologförbund. (2013). *Evidensbaserad psykologisk praktik*. Antagen av Sveriges Psykologförbunds kongress 2013. (3 s) Tillgänglig:

<https://www.psykologforbundet.se/globalassets/forbundet-tycker/policydokument/evidensbaserad-psykologisk-praktik.pdf>

Fastställande och utgåva

2022-02-28 V.1

Kursplan framtagen av Utbildningsenheten för psykologer vid Västra Götalandsregionen. Referensgrupp vid framtagning av kursen har varit Studierektorer och kliniskt verksamma psykologer i Västra Götalandsregionen. Kursplanen är i stora delar identisk med kursplanen för kursen Evidensbaserad psykologisk utredning från höstterminen 2020.